

Nr 66

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av avtal om driften av svenska institutet för konserveringsforskning m. m.

(1:a avd.)

Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under tionde huvudtiteln (punkt 40) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Bidrag till institutet för konserveringsforskning för budgetåret 1961/62 beräkna ett förslagsanslag av 593 000 kronor, har Kungl. Maj:t i propositionen nr 87, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 mars 1961, föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna vid nämnda statsrådsprotokoll fogat avtal med Stiftelsen Svensk konserveringsforskning, dels ock till Bidrag till svenska institutet för konserveringsforskning för samma budgetår under tionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 729 000 kronor.

Institutets för konserveringsforskning syfte är enligt avtalet främst att i samarbete med Chalmers tekniska högskola och under samverkan med andra vetenskapliga institutioner bedriva tekniskt-vetenskaplig forskning rörande olika former för konservering och lagring av livsmedel. Institutet skall även medverka vid utbildningen av teknisk personal för industridrift på områden, som berör institutets verksamhet. Vid institutet sysselsätts ett fyrtiotal personer. Utgiftsramen för innevarande budgetår beräknas komma att uppgå till cirka 1 100 000 kronor. Därav faller på staten i bidrag över riksstaten omkring 630 000 kronor, avseende väsentligen löner. Av återstoden av de samlade driftsutgifterna svarar stiftelsen avtalsenligt för minst 270 000 kronor. Stiftelsens bidrag har emellertid under senare år utgått med 300 000 kronor för år. I övrigt täcks institutets utgifter genom egna inkomster av uppdrag etc. och genom forskningsrådsanslag. Det åligger staten att hyresfritt ställa erforderliga lokaler till institutets förfogande. Forskningsverksamheten är förlagd till en för ändamålet med anlitanade av statsmedel uppförd byggnad inom Kallebäcksområdet i Göteborg.

Nu gällande avtal angående driften av konserveringsforskningsinstitutet upphör att gälla den 30 juni 1961. Frågan om fortsättning av verksamheten har därför blivit föremål för utredning av 1958 års forskningsinstitutkommitté, och förhandlingar om nytt avtal har ägt rum mellan kommittén som företrädare för staten och Stiftelsen Svensk konserveringsforskning.

Förhandlingarna har lett till ett den 9 februari 1961, under förutsättning av Kungl. Maj:ts godkännande, träffat preliminärt avtal, vilket kommittén jämte sitt betänkande i frågan överlämnat till Kungl. Maj:t.

Kommittén förordar att verksamheten vid konserveringsforskningsinstitutet — som i det nya avtalet benämns Svenska institutet för konserveringsforskning — under den närmaste femårsperioden skall bedrivas efter i stort sett samma riktlinjer som för närvarande, dock att ramen för löpande utgifter föreslås vidgad med 200 000 kronor för år, varav hälften skall betalas av staten och hälften av stiftelsen. Som motiv för ökning av de ekonomiska resurserna vid institutet åberopar kommittén, att staten under senare år allmänt strävat efter att förbättra villkoren för forskningen på olika områden och att de övriga branschforskningsinstitutet blivit delaktiga därav i samband med att respektive avtal förnyats. För konserveringsforskningsinstitutets del erfordras enligt kommittén det ökade statliga driftbidraget främst för att till institutet knyta en kvalificerad befattningshavare för analytisk kemi jämte ett biträde åt denne. I övrigt behöver anslagen till omkostnader och utrustning förstärkas.

För att tillgodose institutets behov av ökade arbetsutrymmen föreslår kommittén, att med anlåtande av statsmedel institutsbyggnadens källarvåning, som för närvarande är i huvudsak oinredd, iordningställs för laboratorie- och till en mindre del för biblioteksändamål. Kostnaderna uppskattas preliminärt till 250 000 kronor. Det förutsätts, att byggnadsstyrelsen närmare granskar ombyggnadsplanerna, som sedan får prövas i sedvanlig ordning.

Även institutets tekniska utrustning behöver förnyas och kompletteras. Kommittén uppskattar det erforderliga medelsbehovet till 165 000 kronor, varav hälften bör belasta staten och hälften stiftelsen.

Vad kommittén sålunda föreslagit tillstyrks i allmänhet av remissinstanserna. Dock har statens tekniska forskningsråd ifrågasatt om inte genom samarbete med andra undervisnings- och forskningsinstitutioner i Göteborg behovet av utrustningsanskaffning kan nedbringas så att erforderlig dylik anskaffning kan helt bekostas av stiftelsemedel.

Departementschefen är ense med kommittén om värdet för såväl konsumtions- som produktionssidan av det forsknings- och utvecklingsarbete rörande konservering av livsmedel m. m., som äger rum vid konserveringsforskningsinstitutet i Göteborg, och är beredd medverka till fortsättning därav. Som kommittén föreslagit bör verksamheten under nästa femårsperiod bedrivas i ungefär samma former som för närvarande, dock med tillägg av ett för forskning avsett analytiskt laboratorium. I fråga om finansieringen av de ökade driftkostnaderna, 200 000 kronor, har enighet nåtts mellan kommittén och företrädare för stiftelsen om hälftindelning mellan staten och stiftelsen. Departementschefen finner denna uppgörelse godtagbar ur statens synpunkter och föreslår att Kungl. Maj:t inhämtar riksdagens bemyndigande att godkänna avtalet för statens del. Därest under avtalstiden behov visar sig föreligga av smärre jämkningar i avtalsbestämmelserna, förut-

sätter departementschefen att det skall få ankomma på Kungl. Maj:t att för statens vidkommande besluta om erforderliga ändringar.

Beträffande den statsbidragsavlönade personalens pensionsförsäkringar förutsätter departementschefen, att det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att sedermera överenskomma med stiftelsen om behövliga ändringar i avtalet.

Vad gäller institutets behov av ökade lokaler finner departementschefen liksom byggnadsstyrelsen naturligt, att detta tillgodoses genom att man fullföljer inredningen av de delar av byggnaden, som lämnades ofullbordade vid byggnadens tillkomst. Denna fråga är emellertid inte mogen för slutligt avgörande nu. Byggnadsstyrelsen planerar för närvarande arbetena, och förslag om dessas utförande kommer småningom att i sedvanlig ordning underställas statsmakternas prövning.

Den preliminära överenskommelsen om särskild medelsanvisning till utrustningsanskaffning föranleder inte någon erinran från departementschefens sida utan bör godtas. I anledning av vad tekniska forskningsrådet anfört i sitt yttrande vill departementschefen emellertid understryka vikten av att institutstyrelsen noga undersöker de möjligheter visavi andra statliga och statsunderstödda institutioner i Göteborg, som kan finnas till gemensamt utnyttjande av tillgängliga materiella forskningsresurser, samt att styrelsen planerar utrustningsanskaffningen därefter. Därvid bör samråd även ske med utrustningsnämnden på universitet och högskolor. Medel till ändamålet torde inte böra anvisas över riksstaten utan bör framdeles efter beslut av Kungl. Maj:t ställas till institutets förfogande av tillgängliga fondmedel.

I övrigt föranleder inte kommittéförslaget och avtalet särskilda uttalanden från departementschefens sida.

Utskottet. Avtalet mellan staten och Stiftelsen Svensk konserveringsforskning angående driften av konserveringsforskningsinstitutet upphör att gälla med utgången av innevarande budgetår. Det nu framlagda förslaget om nytt avtal innebär i huvudsak, att nuvarande former för samverkan på detta område mellan staten och industrien skola bestå under i första hand ytterligare fem år. En viss utbyggnad av verksamheten föreslås dock genom inrättande av ett för forskningsändamål avsett analyslaboratorium. Utskottet är ense med departementschefen om att verksamheten vid institutet varit av värde för såväl konsumtions- som produktionssidan och anser, att staten bör medverka till verksamhetens fortsättning. Utskottet tillstyrker den föreslagna utbyggnaden och har icke något att erinra mot att de ökade driftkostnaderna, 200 000 kronor, fördelas lika mellan staten och stiftelsen. Det anmälda behovet av ökade lokaler synes lämpligen böra tillgodoses på sätt departementschefen föreslagit. Beträffande den preliminära överenskommelsen om särskild medelsanvisning till utrustningsanskaffning vill utskottet även ansluta sig till vad departementschefen anfört.

Då utskottet ej heller i övrigt har något att erinra mot ifrågavarande av-

tal tillstyrker utskottet, att riksdagen bemyndigar Kungl. Maj:t att för statens del godkänna detsamma. Likaledes tillstyrkes det äskade anslaget, som i förhållande till innevarande budgetår innebär en höjning med 136 500 kronor, varav 35 000 kronor betingas av redan inträffade lönehöjningar m. m.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna vid statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 mars 1961 fogat avtal med Stiftelsen Svensk konserveringsforskning;

b) till *Bidrag till svenska institutet för konserveringsforskning* för budgetåret 1961/62 under tionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 729 000 kronor.

Stockholm den 18 april 1961

På statsutskottets vägnar:

ERNST V. STAXÄNG

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit
från första kammaren: herrar Näsström, Gillström, Boman, Einar Persson, Ivar Johansson, Birger Andersson, fröken Andersson, herrar Thun, Bergman, Holmqvist, Per Jacobsson, Bengtson, Fritz Persson, Ragnar Bergh och Källqvist; samt

från andra kammaren: herrar Staxäng, Petterson i Degerfors, Gustafsson i Stockholm, Malmberg, Karlsson i Olofström, Svensson i Stenkyrka, Blidfors, Almgren, Ståhl, fru Lewén-Eliasson, fröken Elmén, herrar Lassinantti, Larsson i Hedenäset, Johansson i Norrköping och Heckscher.